

Spolek pro
zachování odkazu
českého odboje

Z P R A V O D A J

3. Ročník Číslo 4

4/2019

point4me.cz

tisk online snadno a rychle

Zpravodaj Vám přinášíme díky
<http://www.point4me.com/cs>

Miloslava Kalibová

* 29. 12. 1922 † 27. 12. 2019

©Jaroslav Tatek

POSLEDNÍ ROZLOUČENÍ

O mé mamince paní Miloslavě Kalibové, která zemřela 27.12.2019 v úctyhodných 97 letech, bylo napsáno mnohé. Její společenské aktivity lidické ženy, které se plně rozvinuly po roce 1989 ve svobodné společnosti, byly charakterizovány velkou pracovitostí a pravdivostí, s kterou sdělovala historii Lidic a věnovala tato slova dětem i dospělým, Čechům i cizincům nejen v Lidicích, ale na dalších místech České republiky. Její život podrobně popsala její vnučka Šárka ve Zpravodaji Spolku u příležitosti babiččiných 95. narozenin.

S lidmi o prožité tragédii rozprávěla mírně s přirozenou inteligencí, jako by neúčastněně a bez velkých emocí, což jí ochraňovalo před novým prožíváním toho strašného v minulosti. Kromě lidické památky se účastnila dalších důležitých milníků v dějinách naší republiky, známé jsou její proslovy při státním svátku 28. října u stromu republiky v Lidicích, který společně s dr. Mahlerem vysadili. Byly prožité, protože ona skutečně T.G. Masaryka jako mladé děvče zažila a šla se s ním rozloučit při jeho pohřbu v roce 1937. Jeho mravního odkazu si velmi vážila a vychovala v něm i své děti a vnoučata. Její společenské aktivity vyústily i v členství v řadě organizací, naposledy ve Spolku pro zachování odkazu českého odboje. Jsem hrdá, že moje rodina byla alespoň chvilku zastoupena v této organizaci třemi generacemi. Vrcholem jejích aktivit bylo členství v mezinárodním ravenšbrückém výboru, kdy společně s českými členkami výboru zorganizovala zasedání Mezinárodního výboru v Lidicích v roce 2004. A ještě vzácné ocenění Česky patriot, které si tak zasloužila. A jak bylo řečeno při posledním rozloučení „...nestudovala diplomacii a přesto přijímala v Lidicích prezidenty...“.

Jako její dcera bych jí chtěla představit jako ženu s trochu uzavřenou, ale velmi citlivou duší. Již její narození, v prosinci téhož roku, ve kterém v lednu zemřel po těžkém porodu její třítydenní bratříček Jaroušek. Dovedu si představit tíhu, kterou musela prožívat její maminka Anna, když očekávala její narození. Narodila se jako drobnější a celý život taková byla a jakoby tato skutečnost zvýšila její tělesnou i duševní odolnost. Poté nástup v 11 letech na pražské gymnázium, kdy bydlela u vzdálené tety, reagující chladně na její potře-

POSLEDNÍ ROZLOUČENÍ

by. Opět si dovedu představit, jak jí bylo teskně po rodičích, kteří pracovali v Luhačovicích a do 14. března 1939 i na Slovensku a s kterými se vídala jen o prázdninách. A pak Ravensbrück a návrat do osvobozené vlasti, to kruté zjištění o tátovi a malém bratranci a o Lidicích. A zase ta její síla, 10 dní po návratu do Čech začala pracovat, neboť se stala živitelkou rodiny. Pak další rána, těžká nemoc maminky s ochrnutím a pomoc v péči o maminku při zaměstnání a tomu výchova malých dětí. Jako dítě si nepamatuji, že by si s tetou Jaří na tíhu osudu stýskaly.

Několik vlastností, které zůstanou pro mě vzorem, byla její ohromná pracovitost, máma se nebála žádné práce, pamatuji si z dětství, jak si uvázala šátek, rozmíchala barvu a za odpoledne vymalovala lidický pokoj. A ty její šikovné ruce, které vytvořily desítky svetrů pro celou rodinu, to bylo vždy krásné překvapení, když mě ráno čekal nový upletený svetr. Její nádherné háčkované záclonky zdobí naše okna na chaloupce. Pečovala o lidic-

kou zahradu, kde pěstovala kytíčky, její pivoňky a růže byly nádherné. Tolik radosti udělaly při mé maturitě! Budu vždy vzpomínat na naše společné návštěvy mnoha zajímavých míst v Čechách, které jsme společně podnikly v mém dospívání. A jak jsme již v jejím pokročilém stáří po procházce sedávaly v lidickém růžovém sadu, a společně jsme se dívaly na břízu, která vyrostla na místě jejich zničeného lidického domku a ptala jsem se, mnohé jsem se dozvěděla, někam však již mámina paměť nedosáhla... Děkuji ji za její mírumilovnost, laskavost, ochotu pomoci, vždy jsem se na ní mohla spolehnout v péči při nemoci mých dcer při mém pracovním nasazení. Bude pro mě vždy vzorem čestnosti, pracovitosti, mírumilovnosti, smyslu pro povinnost, vytrvalosti, odolnosti a hluboko skrytého citu. Vždy si na tuto sílu vzpomenu a vím, že mě její laskavý úsměv bude podporovat, až mě někdy přepadne malomyslnost.

Text: Helena Kadlecová, dcera, foto: archiv rodiny.

Úvodní foto: Jaroslav Tatek, převzetí ceny Český patriot 2015.

ZATČENÍ VYSOKOŠKOLSKÝCH STUDENTŮ

mann a senátor, bývalý rektor Univerzity Karlovy, prof. Václav Hampl. Velice nás potěšilo, že pozvání přijaly i desítky studentů – z Prahy a Brna, kteří za tehdejší uzavřené vysoké školy a studenty, kteří přišli nejenom o svobodu studovat, ale o svobodu jako takovou, položili věnce. Za Spolek odboje věnec položila Gabriela

S velkým potěšením jsme získali důvěru od Ministerstva obrany ČR a dne 15. 11. 2019 (80. výročí pohřbu Jana Opletala) jsme ve spolupráci s Filozofickou fakultou Univerzity Karlovy pořádali pietní akt v areálu Kasárna 17. listopadu v Praze Ruzyni.

Havlůjová a Petr Hroník.

„Demokracie je sofistikovaná budova, kterou musíme trvale udržovat funkční ve všech jejích částech. Nesmí nám do ní pršet, nesmí se bortit její nosné zdi a nesmí v ní přibývat plesnivých

Oproti pietním aktům v předchozích letech jsme pozvali jiné hosty, než ČSBS, kteří jsou tradičními pořadateli pietních aktů v Ruzyni. Neměli jsme mezi hosty politiky, ale naopak . zejména rodiny po zatčených studentech z roku 1939 a představitele akademické obce, zástupce hned několika vysokých škol. Hlavní projev měl děkan FFUK doc. Michal Pull-

Desítky studentů , zástupců vysokých škol a organizací.

KASÁRNA 17. LISTOPADU

sklepů, ani chodeb, které nikam nevedou. Udržování, aktualizování a rozvíjení demokracie je naším společným a náročným úkolem. Ani dnes není málo toho a těch, co jí ohrožují.“ Tato slova pronesená prof. V. Hamplem sklídila od přítomných potlesk, jako by nám hovořil z duše. Dále se senátor Hampl zabýval rokem 1939 a zejména cílem nacistů - zastrášení a eliminace mladé české inteligence: „Vysoké školy byly a jsou ohnisky a nejvyššími institucemi té které národní kultury. Jsou duší každého národa a jeho bází pro formulování konceptů svobody a demokracie. Proto měly zmlknout. Po této zkušenosti se jeví dnes oblíbené znevažování in-

telektuálních elit jako poněkud sebevražděné.“ Na projev pana profesora navázal děkan FFUK doc. M. Pullmann, který ve svém projevu vyzdvihl zejména hrdinství studentů protestujících proti totalitě a zmínil rovněž akademické svobody jako indikátor stavu svobody ve veřejném prostoru. „Každý útok na univerzity je v důsledku útokem na svobodný a plnohodnotný život společnosti,“ uvedl doslova. Na závěr jsme s projevem dali prostor Bc. Pavle Cvachovcové, která jako zástupkyně studentské obce FF UK hovořila o odkazu studentů a rovněž aktivismu dnešních vysokoškolských studentů, kterým není lhostejné dění ve společnosti.

Nikdy nezapomeneme na 1200 vysokoškolských studentů, kteří byli transportováni do KT Sachsenhausen (kam jsme jako jediný z České republiky pořádali zájezd na pietní akt přímo v táboře den následující). Nikdy nezapomeneme na popravené zástupce studentských organizací, které jmenovitě připomenul historik a děkan FF UK Michal Pullmann:

Josef Matoušek a Jan Weinert, absolventi Filozofické fakulty Univerzity Karlovy a dále Josef Adamec, Jan Černý, Marek Frauwirth, Jaroslav Klíma, Bedřich Koula, František Skorkovský a Václav Šaffránek. Spolu s nimi jsme vzpomenuli i na obě dřívější oběti, studenta Jana Opletala i opomíjeného dělníka Václava Sedláčka.

Na závěr se účastníci pietního aktu přesunuli k jízdárně, kde před 80 lety studenti byli drženi. Právě zde byla nově otevřena výstava o studentech z roku 1939, kterou připravili historici Vojenského historického ústavu, kterým děkujeme za zpřístupnění tohoto silného místa, kde byli

Prof. RNDr. Václav Hampl, DrSc., senátor a emeritní rektor UK

ZATČENÍ VYSOKOŠKOLSKÝCH STUDENTŮ

Děkujeme velice všem, kteří vážili cestu, aby se zúčastnili pietního aktu, moc si vaší účasti vážíme, zvláště když někteří vážili dalekou cestu (například členové z pobočky Jičín), či studenti z vysokých škol z Brna. Spolupořadatelům z Filozofické fakulty Univerzity Karlovy a Odboru pro válečné veterány, resp. Čestné stráží AČR velice děkujeme.

Text: G. Havlůjová

Foto: A Litera

popravení hrdinové odboje, jako například gen. Josef Bílý.

NÁVŠTĚVA KT SACHSENHAUSEN

Následující den po pietním aktu v ruzyňských Kasárnách 17. listopadu se uskutečnil jednodenní tematický zájezd do koncentračního tábora Sachsenhausen. Mezi účastníky zájezdu jsme kromě členů Spolku uvítali také další vzácné hosty - rodinné příslušníky, pozůstalé po zatčených vysokoškolských studentech. Dále se zájezdu zúčastnili zájemci ze spřátelených spolků a organizací. Nutno podotknout, že zájezd byl z organizačního hlediska značně náročný a bylo nutné dodržovat časový harmonogram. V Sachsenhausenu se nás ujala paní Anna Milarch, která nám tak jako v minulých letech dělala průvodkyni po KT. Stihnout jsme toho museli opravdu mnoho, protože jsme jako jediná česká delegace byli hlavními účastníky oficiálního programu vzpomínky u příležitosti 80. výročí zatčení vysokoškolských studentů.

Slavnostního programu se zúčastnil velvyslanec PhDr. Milan Čoupek, s velmi zajímavým vzpomínkovým programem na jednotlivé vězně vystoupili studenti Gymnázia Křenová z Brna a také němečtí studenti z Karl-Schmidt-Rottluff-Gymnasium Chemnitz. Po zakončení se všichni přemístili do prostoru k pomníku se jmény vysokoškolských studentů, kteří zde zahynuli, aby položili květiny, věnce a zapálili svíčky.

Moc děkujeme paní Anně Milarch za péči, jakou nám věnovala.

Stejně tak děkujeme Statutárnímu městu Kladno za podporu našeho Spolku, protože zájezd se mohl uskutečnit jen díky jeho podpoře, protože město uhradilo autobusovou dopravu v plné výši v rámci udělené dotace.

NÁVŠTĚVA KT SACHSENHAUSEN

KNIŽNÍ NOVINKA OD JOSEFA DOŠKÁŘE

RUMBURSKÁ VZPOURA

a její druhý život

Josef Doškář

V prosinci roku 2019 vydala Československá obec legionářská unikátní publikaci s názvem *Rumburská vzpoura a její druhý život*, jak v podtitulku knihy říká sám autor Josef Doškář, novoborský badatel a amatérský historik. Stalo se tak v čase doznívajících oslav stého výročí vojenské vzpoury, která se slovy reportéra a spisovatele Stanislava Motla rozhořela 21. května 1918 v Rumburku.

O hodnotě a kvalitě představované knihy svědčí již samotná Motlova předmluva. V té náš přední dokumentarista a žurnalista, který sám toto téma mj. zpracoval rozhlasově i filmově, říká, že se jedná o významnou práci literatury faktu, která ma-

puje takzvaně druhý život rumburské vzpoury – již v době Československé republiky s přesahem do dnešní doby.

Dvě stě stran textu, unikátní dokumenty i dobové fotografie

Úvodní list knihy nám zároveň slouží i jako obsah publikace. Ta se dělí na tři základní okruhy. Tradice oslav a hodnocení Rumburské vzpoury v letech 1918 až 1938 pohledem novoborské české menšiny, Likvidace hrobů rebelů německými nacionály v roce 1918 a nacisty v roce 1940 a obnovení hrobů v roce 1945 a postupné obnovování pomníků. Poslední třetina knihy patří návratu k legionářským tradicím a zmapování oslav 100. výročí vzpoury v roce 2018.

Josef Doškář se do Nového Boru přistěhoval na studium sklářské průmyslovky a už se tu oženil a zůstal. Rodiče jeho ženy byly německou nacisticky laděnou „většinou“, jako spousta dalších Čechů, ze severočeského Nového Boru koncem třicátých let vyhnáni do vnitrozemí. Dlouhodobě se angažuje nejenom ve věci vzkříšení památky Rumburské vzpoury, ale i v náročné péči a obnově mnoha pietních míst v regionu. Kupříkladu v roce 2015 byl i jeho zásluhou obnoven novoborský pomník Rumburských hrdinů, který nacisti za okupace zničili. Rumburským hrdinům publicista Doškář ale postavil touto knihou i zcela jiný pomník – pomník literární, který patří do každé veřejné i odborné knihovny a do seznamu doporučené četby jak pro středoškoláky, tak i vysokoškoláky. Velmi pečlivě a zodpovědně i objektivně sestavil a prostudoval podrobnosti příběhu vzpoury, aby obhájil její národně demokratický charakter, nezpochybnitelný fakt, který je čas od času znevažován až překrucován nejrozumnějšími politickými náhledy. Absurdní bylo svého času zařazení oslav Rumburské vzpoury do harmonogramu oslav Velké říjnové revoluce komunisty. Kupříkladu ale vzpouru i odkaz vzpoury neustále napadají a snižují příznivci Rakousko-uherské monarchie i Habsburků, usilujících v současné době

KNIŽNÍ NOVINKA OD JOSEFA DOŠKÁŘE

mj. o obnovení tzv. Mariánského sloupu v Praze, na Staroměstském náměstí. Doškář sehnal a prostudoval veškerou literaturu, konzultoval historiky a objížděl archivy, a tři roky psal, korespondoval, diskutoval a zase psal, až vznikla kniha o návratu k tradici novoborských legionářů.

Psal se rok 1918

Heslo Rumburk či Rumburská vzpoura kupodivu nenajdeme ani v legendárním Masarykově slovníku naučném, ani v mnohasvazkovém Slovníku naučném Akademie věd z konce sedmdesátých let minulého století. A to i přesto, jak nám kniha prozradí, že jak prezident Masaryk tak i českoslovenští legionáři si vzpoury a vzbouřenců velmi vážili a každoročně ji připomínali velkými oslavami. Její podstatu a nenásilný průběh výstižně popisuje v představované knize Josefa Doškáře kapitola *Z Rumburku na Prahu, konec nenáviděné válce! Následují kapitoly Dva soudy a dvě popravy, deset zastřelených, stovky uvězněných*.

Rumburská vzpoura v květnu 1918 byla tou největší, která se u nás v době první světové války odehrála. Zapojilo se do ní téměř 700 vojáků. Prvopočátek tohoto velkého protiválečného vystoupení českých vojáků třetí roty plzeňského 7. střeleckého pluku Rakousko-uherské armády byl v neutěšených poměrech, hladu a důstojnické šikany, kterými byli vojáci v Rumburku vystaveni. V této době byli v Rumburku soustředováni i někdejší zajatci. Vojáci, kteří se v průběhu bojů dostali do ruského zajetí, ať již úmyslně či neúmyslně. Někteří z nich později vstoupili do československých legií, jiní zůstali v zajateckých táborech. Přichází podzim 1917 a revoluce ruských bolševiků. Ti podepisují s Německem a Rakousko-Uherskem příměří, tzv. Brestlitevský mír, který sovětská vláda uzavřela 3. března 1918. Mezi českými vojáky se díky navrátilivším se zajatcům rozhořela myšlenka revoluce a odmítali představu dalších bojů. A díky

několika svým vůdcům zvedají hlavy... jejich vzpoura je však rychle a krutě potlačena.

Jak ve své předmluvě konstatuje Stanislav Motl, Josef Doškář ve své jedinečné knize nejenom mapuje příběh vzpoury i příběhy popravených rebelů, ale hledá odpovědi i na otázku, co zoufalé vojáky do vzpoury vehnalo: hlad, nevyplacený žold, fyzické tresty a šikana důstojníků a zdaleka nejenom to. Zabývá si i řadou dalších otázek: Co se stalo s dalšími stovkami vzbouřenců? A, kolik dalších lidí – kromě těch deseti popravených – zaplatilo za rebelii svými životy?

Terezínská pevnost

V tomto případě se autor knihy spojil s historikem Památníku Terezín Jiřím J. Hrychem. Výsledkem této spolupráce je podrobná rekonstrukce osudů těch vzbouřenců, kteří skončili ve vězení, především v Malé pevnosti Terezín. Po potlačení vzpoury byly v květnu 1918 zatčeny stovky rebelů. Během následujících měsíců jich v Terezíně zemřelo na hlad, nelidské zacházení a celkové vyčerpání 15. Nejmladší z nich, Adolf Macho, měl teprve osmnáct let. Jednadvacetiletý Josef Špaček zemřel na následky krutého vězení 31. října 1918, tedy už tři dni po vyhlášení Československé republiky.

Ve své práci Josef Doškář nezapomíná ani na nejruznější perličky, jako kupříkladu na informaci, že prezident T. G. Masaryk daroval ze svého 20 000 Kč rodinám popravených vzbouřenců. Mimo prostoru, který Doškář ve své knize věnoval historikům či muzejníkům, jsou rovněž zajímavé i pasáže připomínající české literáty, kteří do Nového Boru jezdili a často se příběhem vzpoury zabývali: Marie Majerová, Jaroslav Seifert, Antonín Matěj Píša nebo třeba Josef Hora.

Text: Ivan Černý

Foto: Milena Městecká a archiv Oblastního muzea v Děčíně a archiv Josefa Doškáře

70 LET OD ÚMRTÍ SOCHAŘE KARLA DVOŘÁKA

socha „Raněný“ se nachází v Kutné Hoře a socha prezidenta Dr. Edvarda Beneše je umístěna před budovou ministerstva zahraničních věcí. On sám se zúčastnil v uniformě rakouské armády bojů na italské frontě v první světové válce a poznal hrůzy bojů na vlastní kůži – byl raněn do hlavy. Ještě v uniformě vy-

Sochař, který za svůj poměrně krátký život (†57) vytvořil stovky děl, které patří k tomu nejlepšímu, co bylo v českých zemích vytvořeno. Tvůrce pomníku československým legionářům ve Francii pro pařížský hřbitov Père-Lachaise, pomníku obětem Rumburské vzpoury, pomníku obětem 1. Světové války v Ostrovcu u Písku, jezdecké sochy Jana Žižky v Českých Budějovicích, pomníku Ernsta Denise, sousoší sv. Cyrila a Metoděje na Karlově mostě a nerealizovaného pomníku pro Ležáky, řady dalších soch a pomníků významných osobností českých dějin zemřel v nedožitých 57 letech 28. února 1950. Nedožil se již konečné realizace své několikaleté práce na tympanonu chrámu sv. Víta, Václava a Vojtěcha na pražském hradu. Socha našeho prvního prezidenta T. G. Masaryka a

tvořil návrh na pomník padlým vojákům s názvem „Kdo nám odvalí kámen“. Ten se však velení c. a k. rakouské armády nelíbil a bylo odmítnuto. Připravoval návrh na památník „Díky Ameriko“ pro město Plzeň.

Karel Dvořák * 1. ledna 1893 † 28. února 1950, sochař, žák Jana Štursy, tvořil v letech 1919 – 1949. Jeho manželkou byla významná česká herečka Leopolda Dostalová. Byl prastrýcem našeho člena Viléma Hofmana a švagrem Viléma Dostala jehož válečné deníky jsme uveřejňovali ve Zpravodaji.

Text a foto: Vilém Hofman, ZO Jičín

Foto nahoře: Monumentální Pomník legií pro Père-Lachaise v Paříži (1934)

Pochod Lidických žen 2020

10. ročník - po stopách pochodů smrti

Transporty smrti byly apokalypsou závěru 2. světové války. V Evropě si vyžádaly více než 250 000 životů. Oběti a utrpení vězňů a zajatců v transportech a pochodech smrti bylo nezměrné. Přesto se na ně téměř zapomnělo. Situace na konci války byla nepřehledná, nebezpečná. Mnohé hroby nebyly a nebudou už nikdy nalezeny. Další jsou zapomenuty, nepopsány, zatím téměř vždy beze jmen obětí. Trasy pěších pochodů smrti jsou neoznačené. Je málo míst, kde jsou o nich informace.

Prošli jsme 3400 km, na 350 míst. Přidalo se k nám víc jak 220 lidí.

8.-22.5.2020 KT Ravensbrück – Nový Bor (470 km) Znovu po 75 letech projdeme trasu pochodu smrti a návratu Lidických žen z KT Ravensbrück. Největší ženský koncentrační tábor věznil, mučil a prací v hrozných podmínkách vykořisťoval na 132 000 žen z celé Evropy, nepřežilo jej na **92 000** žen. Na pochod smrti byly ženy vyháněny **27.-28.4.1945**. Přestože koncentrák vzápětí, tedy **30.4.1945** osvobodila Rudá armáda, mnohé ženy jej zaplatily životem nebo jsou dodnes nezvěstné – mezi nimi i tři Lidické ženy. Přeživší Lidické ženy se vracely po osvobození domů. Netušily, že Lidice už nejsou a že se vrací k hrobu mužů, které Němci **10.6.1942** zavraždili. Pojďme si jednu z cest pěti Lidických žen, které **22.5.1945** došly do Nového Boru, připomenout.

1.3.2020 Dětřichov - Opatovec (26 km) Projdeme další úsek pochodu smrti válečných zajatců, nejdelsího a nejmohutnějšího na území ČR. V počtu **70 000** prošli za kruté zimy v **lednu-březnu 1945** z Horního Slezska do Bavorska. Celkem **3 000** jich jen v ČR zemřelo. Vyjdeme z loňského cíle v **Dětřichově u Moravské Třebové**. Ten zažil průchod pochodu smrti, ale také hrůzný nacistický koncentrák pro těhotné ženy a děti. Je důstojně připomínán pomníky v místě, ale málo se o něm v Čechách a na Moravě ví. Přes Staré Město, kam ke kostelu na neznámé místo pohřbívali dětské oběti dětřichovského koncentráku, dojdeme do **Opatova a Opatovce** u Svitav, kde jsou na hřbitovech hroby obětí zajateckého pochodu smrti – v Opatově je bohužel poničený.

19.4.2020 Údlice – Nezabylice – Postoloprty (24 km) V noci z **18. na 19.4. 1945** byli hnáni vězňové KT Buchenwald na pochodu smrti SS-strážemi od dnešních hranic přes **Chomutov do Údlic**. Vloni jsme připomněli, že cestou je včetně nedalekého **Března u Chomutova** pohřbeno přes **500 obětí** transportů z KT Buchenwald. Tato strašná bilance mrtvých v průběhu posledních dnů války je o to smutnější, že němečtí obyvatelé jim nepomohli. Narozdíl od Žihle, Roztok, Velešína, kde čeští obyvatelé ve stejné době dokázali vězně zachránit a ošetřit. Letos připomeneme pokračování tohoto pochodu smrti za dalších obětí přes **Nezabylice do Postoloprty**, s cílem jako mnohé další pochody smrti v Terezíně.

6.6.2020 Liebenau – Fojtovice - Cínovec (17 km) 150 km dlouhý pochod smrti **3000** vězňů KT, z nich údajně většina žen, dorazil **4.5.1945** z dalekého Lipska k Fojtovicím u dnešní hranice s Německem. Naživu zbylo pouhých několik desítek vězňů, kteří byli na místě ubiti německými vojáky. Dvěma vězňům se podařilo pod hromadou mrtvol přežít. K hrobu **59 obětí** u Fojtovic a neznámého rudoarmějce zastřeleného nedaleko německým ostřelovačem, obnoveným v říjnu 2017, se vydáme cestou vězňů z německého Liebenau přes Fürstenau. Budeme pak pokračovat po hranici k Cínovci až k pomníku dvou amerických sestřelených letců, ubitých německými obyvateli a pomníku návratu 46 Lidických žen do vlasti. Oba byly odhaleny roku 2015.

Kontakt: milena.mestecka@gmail.com, tel. 724 639 064, Antonín Nešpor, OS Lidice, www.lidice.cz

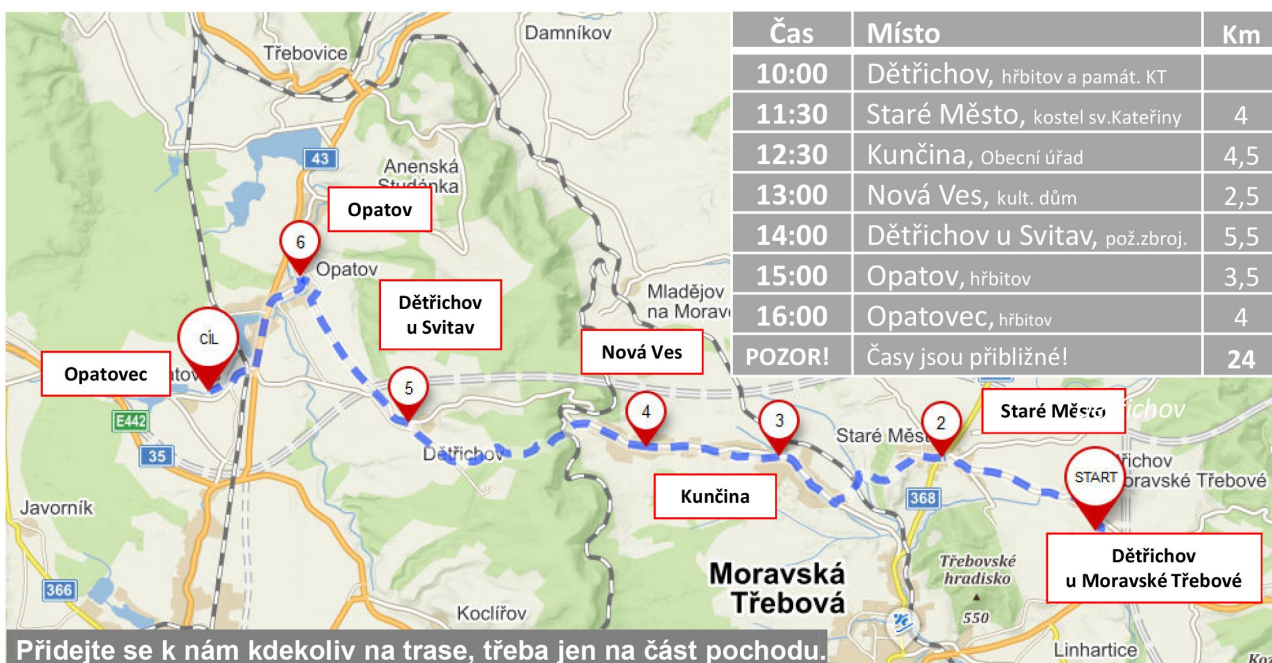
1.3.2020 Děřřichov – Opatov – Opatovec

po stopách pochodu smrti věřřňů KT a válečných zajatců

Transporty smrti byly apokalypsou závěru 2. světové války. V Evropě si vyžádaly na 250 000 životů. Oběti a utrpení věřřňů v transportech a pochodech smrti bylo nezměrné. Přesto se na ně téměř zapomnělo. Situace na konci války byla nepřehledná, nebezpečná. Mnohé hroby nebyly a nebudou už nikdy nalezeny. Další jsou zapomenuty, nepopsány, téměř vždy beze jmen obětí. Trasy pěších pochodů smrti jsou neoznačené. Je málo míst, kde jsou o nich informace.

1.3.2020 Děřřichov – Opatov – Opatovec (24 km) Projdeme další úsek pochodu smrti válečných zajatců, nejdelšího a nejmohutnějšího na území ČR. V počtu **70 000** prošli za kruté zimy v **lednu-březnu 1945** z Horního Slezska do Bavorska. Celkem **3 000** jich jen v ČR zemřelo. Vyjdeme z loňského cíle v **Děřřichově u Moravské Třebové**. Ten zažil průchod pochodů smrti, ale také hrůzný nacistický koncentrák pro těhotné ženy a děti. Je důstojně připomínán pomníky v místě, ale málo se o něm v Čechách a na Moravě ví. Přes Staré Město, kam ke kostelu na neznámé místo pohřbívali děřřské oběti děřřichovského koncentráku, dojdeme do **Opatova** a **Opatovce** u Svitav, kde jsou na hřbitovech hroby obětí zajateckého pochodu smrti – v Opatově je bohužel poničený.

10. ročník Pochodu Lidických žen 2020

- 19.4. Údllice-Nezabylice-Postoloprty (24 km)
- 22.4. Přednáška „Pochody smrti“ (Chomutov)
- 24.4. Přednáška „Pochody smrti“ (Mladotice)
- 25.4. Žihle-Mladotice (9 km)
- 8.-22.5. KT Ravensbrück-Nový Bork (470 km)
- 6.6. Liebenau-Fojtovice-Cínovec (17 km)

Kontakt:

milena.mestecka@gmail.com

tel. 724 639 064

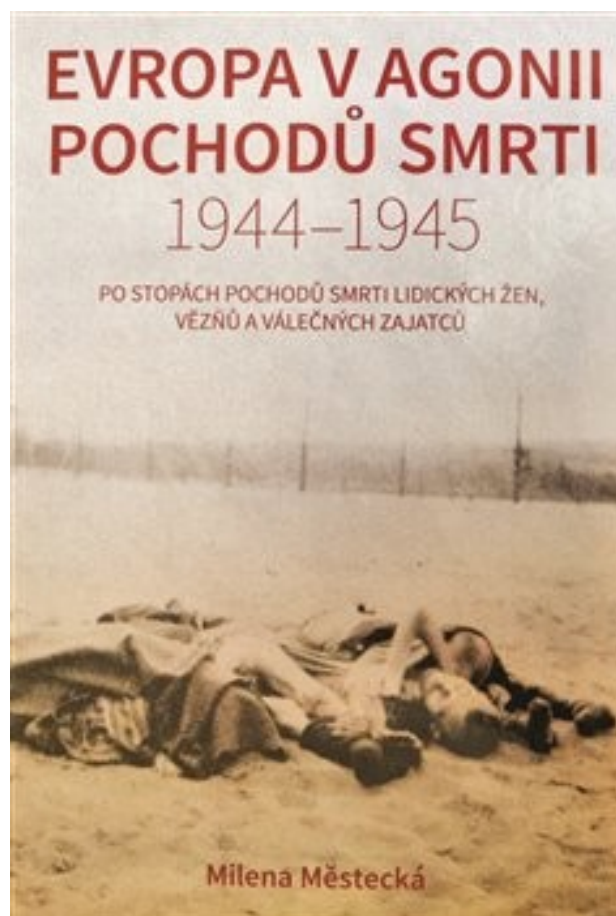
Antonín Nešpor, OS Lidice

www.lidice.cz

ANOTACE KNIŽNÍ NOVINKY

Kniha nesmírné dokumentační hodnoty, mimořádný příspěvek k dějinám druhé světové války, k jednomu z nejčernějších kapitol svědectví nacistické krutosti, nelidskosti a běsu, které nesmí být nikdy zapomenuto. Publikace badatelky a publicistky Mileny Městecké nemá díky rozsahu svého záběru, ponoru do problematiky námětu a živým zpracováním v současné literatuře rovno. Něco takového u nás posledních padesát let nevyšlo. Historii pochodů smrti na území České republiky, Německa a dalších evropských zemí se autorka věnovala od roku 2010. Před devíti lety tedy poprvé prošla cestu návratu a pochodu smrti Lidických žen z koncentračního tábora Ravensbrück a záhy následovaly její další a další cesty, cesty utrpení a smrti ve stopách tisíců a tisíců vyčerpaných mužů a žen, kteří – uprostřed mrazů, na přelomu let 1944 – 1945 – procházeli či projížděli naší zemí. Hnání, často s pomocí psů, esesmany, příslušníky německé domobrany a leckdy i zfanatizovanými dětmi z Hitlerovy mládeže, stále na západ. Hladoví, vyčerpaní, mlácení. Kdo nemohl dál, byl ubit. Zůstaly po nich tisíce hrobů, z nichž většinu dnes už ani nejde identifikovat. Odhaduje se, že dnešní Českou republikou prošli stovky těchto transportů. Byli to vězni koncentračních táborů, váleční zajatci. Jak říká reportér a spisovatel Stanislav Motl, zabývající se podobnou tematikou - odhaduje se, že o život muselo tehdy přijít něco mezi třetinou až polovi-

nou ze 750 000 tehdejších vězňů z oficiálních záznamů koncentračních táborů, tedy něco mezi 250 000 až 375 000 muži, ženami a dětmi. Milena Městecká prošla trasy dlouhé i několik set kilometrů v čase mrazů a plískanic, aby se mohla alespoň částečně vžít do útrap tehdejších štvanců, kteří se ocitli uprostřed pekla a bojovali o holé přežití. Rozhodující pro ni byly osobní kontakty s místními občany, odborníky a historiky i kronikáři, a pokud to je ještě možné, rozmlouvat s očitými svědky a zaznamenávat jejich vyprávění. Až po té situaci popisuje a zpracovává. Celobarevná publikace v pevné vazbě má více jak tři sta stran, je bohatě ilustrovaná fotomateriálem i mapkami.

Spolek *Wotrubia*
za podpory
sdružení Občané města Slaného

zvou na přednášku

Slánsko pod palbou hloubkařů

kterou přednese

PhDr. Filip Vojtášek

letecký historik, autor knihy Pod palbou hloubkařů
(autogramiáda a možnost zakoupení knihy)

**Městské centrum Grand
II. patro (salónek)**

**Úterý 7. dubna
od 18:00 hodin**

Wotrubia

VÝROČNÍ SCHŮZE Kladno

Výroční členská schůze Základní organizace Kladno se uskutečnila 12. prosince 2019, tradičně v prostoru Hotelu Kladno. Schůzi zahájil předseda ZO Kladno, Petr Hroník, který přivítal členy spolku a zejména vzácné hosty, kteří přijali pozvání. Přítomnými byli **podplukovník Ing. František Vilím**, velitel 18. Úkolového uskupení AČR Resulte Support Mission, vojenské mise v Afghánistánu, dále pak vrchní praporčík 18. Úkolového uskupení **nadpraporčík Ing. Lubomír Volný**, dále **Jaroslav Selner**, předseda ZO Brandýs nad Labem a **David Makara**, předseda ZO Slaný a člen republikového výboru.

Symbolickou minutou ticha jsme vzpomněli na naše zemřelé členy. V roce 2019 jsme se naposledy rozloučili s našimi členy:

Věra Lomičková (ZO Kladno), Ladislav Náprstek (ZO Kladno), Josef Vacula (ZO Kladno), Marino Cavicchioli (ZO Slaný), Matylda Klapalová (ZO Slaný), Eduard Vrba (ZO Slaný). Minutou ticha jsme uctili také památku zemřelého velitele Posádkového velitelství Praha plukovníka gšt. Ing. Milana Virta, který zemřel ve věku 55 let.

Čest jejich památce!

Usnesení výroční členské schůze Základní organizace Kladno

Přítomná nadpoloviční většina členské základny Spolku pro zachování odkazu českého odboje, která se zúčastnila výroční členské schůze Základní organizace Kladno dne 12. prosince 2019 v prostorech kavárny Hotelu Kladno:

Děkuje:

Veliteli 18. Úkolového uskupení Armády České republiky Resulte Support Mission podplukovníku Ing. Františku Vilímovi za dar Spolku –

předání státní vlajky České republiky, která byla vyvěšena na základně v afghánském Kábulu.

Českému svazu aerobiku zastoupenému paní Jitkou Literovou za finanční dar ve výši 7 tisíc korun na pořízení Zvonu TGM.

Schválila:

Navržený program výroční členské schůze spolku.

Jmenování ověřovatelů zápisu výroční členské schůze Vladimíra Carvana a jako zapisovatele Kateřinu Šmejkalovou.

Vzal na vědomí:

Výroční zprávu spolku za rok 2019.

Informace o členské základně

Informace o webových prezentacích Spolku

Informaci o uzavření rámcové smlouvy s operátorem T-Mobile, a.s.

Informaci o sbírkové činnosti Spolku

Informaci o sponzorských darech a jednorázovém finančním příspěvku pro vybrané členy ZO Kladno

Vyhodnocení činnosti spolku za uplynulý rok 2019.

Informaci o průběžném hospodaření Základní organizace Kladno

Změny stanov s platností od 1.1.2020

Souhlasí:

S navrženým výhledem činnosti - Plánem hlavních úkolů na rok 2020.

Zvolila:

Pro funkční období 2020 – 2022 zvolila výbor ve složení ve stávajícím složení:

Petr Hroník, Vladimír Carvan, Josef Plátek.

Gabriela Havlůjová vyjádřila velké poděkování předsedovi ZO Kladno, P. Hroníkovi, za potlesku všech přítomných a to nejenom za jeho péči a činnost v rámci ZO Kladno, ale hlavně za skvělou spolupráci na republikové úrovni, administrativní podporu a péči o naše sociální síť.

VÝROČNÍ SCHŮZE JIČÍN

Výroční členská schůze Základní organizace Jičín se uskutečnila 11. prosince 2019.

Členská základna naší organizace je složena z účastníků domácího odboje, pozůstalých po obětech nacismu a členů, kteří se chtějí aktivně podílet na činnosti Spolku. V roce 2018 měla naše základní organizace registrována 14 členů. V letošním roce již registrujeme 24 členů, přesto bychom se měli otázkou zvýšení počtu členské základny nadále zabývat. Chybí nám zejména členové mladších ročníků, aby mohli převzít štafetu nás dříve narozených.

Za velkou poctu považujeme skutečnost, že čestnou členkou Základní organizace se stala paní Doris Broulová, přeživší tábora v Terezíně a koncentračních táborů Osvětim (Auschwitz), Bergen – Belzen Hamburk, která dne 16.9.2019 oslavila 90. narozeniny. Dále bychom rádi získali za člena paní Hedviku Gulovou a Vendy Táborskou, pozůstalé po odbojářích *(obě jsou již řádnými členkami, pozn. redakce)*.

Bohužel v loňském roce jsme se rozloučili s naším členem Jaroslavem Mizerou.

Čest jeho památce!

Zápis o činnosti Základní organizace Jičín včetně zprávy o hospodaření je uložena u Základní organizace Jičín.

Návrh plánu činnosti na rok 2020

1. Pietní akty
 - květnové události
 - srpnové události
 - říjnové události
 - listopadové události
2. Schůze
 - VS – 1 x za tři měsíce
 - z toho 2 VS rozšířené o členy Spolku (dle možnosti)
 - členské schůze – 2x za rok, včetně VČS
3. Kulturně výchovná činnost
 - společná návštěva muzea Jičín
 - beseda se sestrou Doris Broulovou, vězenkyní KC
 - tematické zájezd – Terezín – květnu – pozvání škol
 - Muzeum Policie ČR, letiště Ruzyně
 - Osvětim nebo Dukla – podzim (Ležáky-Pardubice)
 - turistické zájezdy - Prachovské skály – společná procházka
 - návštěva pivovaru Nová Paka
 - MDŽ – předání květin našim ženám
4. Péče o Strom svobody a demokracie
 - zhotovení pamětní desky
5. Péče o hrobku armádního generála Diviše – zhotovení označení hrobu, úprava pietního místa
6. Životní výročí – Josef Baraňák, Jaroslava Coufalová, Martin Rehtoris, Anatol Kopista
7. Pamětní deska – p. Josef Štemberka – zahájit jednání o zřízení pamětní desky k 80. výročí popravy v Lepařově gymnáziu s pojením s pietním aktem.

NEZAPOMENEME - EDUARD VRBA † 7.11.2019

Navždy nás opustil dlouholetý člen slánské organizace, vždy milý, pracovitý a přátelský Eduard Vrba. Jako dvouleté dítě byl vězněn v koncentračním táboře v Letech.

Do tábora v Letech se dostal v srpnu 1944 s celou rodinou. Otec tenkrát pracoval v továrně v pražské Krči, maminka byla v domácnosti a starala se o pět dětí. Jak sám vyprávěl: "Bylo stanné právo a zákaz vycházení, zatemnění. Dvanáctiletý Pepík, můj nejstarší bratr, byl venku, kde ho chytli policajti. Musel říct, kdo je a kde bydlí. Když ho dovezli domů, tak sebrali celou naši rodinu a odvezli nás do Let." Sám si už události nepamatuje, byl malé dítě, ale zná je z maminčiných vzpomínek. "Vždy, když si na Lety vzpomněla, rozrušila se, plakala a nebyla k utišení," vzpomínala na svou tchýni Vrbova manželka Antonie. "Když v táboře na tyfus zemřel tatínek, matka byla

už tak strašně otupělá, že to s ní vůbec nehnu-
lo. Už byla tehdy tak zdeptaná, že neměla sílu
ani nic cítit." Trápilo ji tehdy i to, že je v táboře
netýrali Němci, ale Češi. Velitel i dozorci byli
české národnosti a k vězňům se chovali velmi
krutě. Neušetřili ani děti. Eduard Vrba měl
však krásný život vedle své manželky, se kte-
rou se těšili ze 17 vnoučat a 11 pravnoučat. Moc
si vážíme toho, že se manželka a dcera po na-
šem zesnulém milém členovi rozhodly pokrač-
ovat svým členství v uchovávání rodinné his-
torie v našem Spolku.

Nikdy nezapomeneme!

Text: G. Havlůjová

Foto: R. Sedmík, Tyden.cz

VÝROČNÍ SCHŮZE SLANÝ

Dne 23.ledna 2020 se ve Slaném konala výroční členská schůze. Jako vždy panovala velice příjemná atmosféra a předseda David Makara domluvil ve Vlastivědném muzeu nejenom naše každoroční posezení, ale i prohlídku krásné výstavy "Prvorepublikový pokojíček". Tímto zároveň děkujeme paní Blaženě Hrabánkové, která nás výstavou provedla, ale hlavně připravila na úvod naší schůze velmi dojemnou vzpomínku na naše zesnulé členy - Matyldu Klapalovou a Marina Cavicchioliho. Zavzpomínali jsme tak nejenom nad fotografiemi, ale i jsme měli možnost zaposlouchat se do známých hlasů, které nás ve Svazu, resp. Spolku provázeli tolik let. Se slzami smutku v očích jsme ale mohli prohlédnout do sálu, kde seděl jak syn

Marina, tak sestra a nejlepší kamarádka Matyldy, tak manželka a dcera Eduarda. Všichni tři členové tedy mají u nás pokračovatele a my z toho máme velkou radost. Na další tři roky ve Slaném bude pod taktovkou Davida Makary působit tříčlenný výbor - David Makara, Zdeněk Zarboch a Bohumil Harák.

David Makara přednesl zprávu o činnosti, kde zdůraznil zejména akci uspořádanou ve spolupráci se Spolkem patriotů města Slaného a Klubem generálů - výročí návratu letců RAF do vlasti na letišti v Ruzyni. Vzhledem k omezeným finančním prostředkům se nakonec nekonala střelecká soutěž, kterou jsme měli v plánu.

Děkujeme za skvělé pohoštění paní Lucce Makarové, která jako vždy připravila prohýbající se stoly se slaným i sladkým občerstvením. Fotografie - již se stalo tradicí, že se před zahájením setkání schází slánští členové u sochy TGM, kde položí květinu.

Z P R A V O D A J

VÁLEČNÁ KORESPONDENCE

Barnaul 30/11

Po dlouhé době zas ti mohu psát bez námahy. Dva měsíce jsem si pochodil do nemocnice s bolavou pravou rukou. Na cestě ze Semipalatinska mne cosi kouslo, ruka mi otekla a dostal jsem zánět okostice na ukazováku pravé ruky. Prst mi řezali a přes 8 týdnů jsem chodil s rukou zavázanou. Konečně je prst v pořádku a obvaz jsem včera sundal.

Barnaul 3/12 1916

(rusky p. A. Brabcovi do Petrohradu)

Oznamuji vám, že jsme se opět přemístili ze Semipalatinska do Barnaulu, kde jsem před dvěma roky začal cestu vojenského zajatce. Přesídlili sem jenom Češi, důstojníky jiných národností odtud poslali jinam.

Zůstalo zde jen několik Poláků. Žijeme v jednotlivých bytech, můžeme se procházet od 9:00 do 8:00 večer. Je nás zde asi 200. Zkusil jsem opět své štěstí, zda bych mohl pracovat. V dílnách armádní železnice by potřebovali inženýra mechanika, ale železnice až dosud nepoužívala vojenské zajatce a nepočítala se za vojenské zařízení. Nyní mám možnost já a ještě dva přátelé tam pracovat, jestli přijde povolení. Ale možná, že přijde později a já už zde nebudu. Před 4 měsíci jsem poslal prosbu panu Pestržickému, ale nedostal jsem odpověď. Z domova jsem zprávy nedostal, vím jen, že bratr Karel byl raněn do levé ruky a byl na léčení v Praze. Manžel mé

PORUČÍKA VILÉMA DOSTALA

sestry dr Preiss se nachází neznámo mně jak dlouho ve vězení ve Vídni pro své přátelství s dr. Kramářem a jeho ruských diplomatických styků před válkou. Sestra Olga s ním může hovořit jen v přítomnosti vojenského soudce. Z našeho Československého úsilí nejdou v poslední době dobré zprávy. Kijevský „svaz“ nežije v přátelství s naším vůdcem Durychem a s generálem Červinkou. Z našich politických činovníků přitahuje sympatie redaktor Petrohradského Čechoslováka pan Pavlů, který svými články dělá dojem serióznosti a nezištnosti. Rádi bychom ho viděli pracovat ve spolupráci s generálem Durychem. Mezi novinami v Petrohradě a Kijevě jsou rozpory. Nedokážete si představit, jaký vliv mají tyto přestřelky na naše lidi. Jinak zde žijeme dobře, ale vše zdražilo. Co se týká mého zdraví, musím říci, že rok 1916 nebyl pro mne příznivý (silný revmatismus, který jsem dosud nepřekonal), ale díky intensivní kůře „Urodonalem“ se rychleji uzdravuji. Dovoluji si se zeptat na vaše zdraví. Blahopřeji k Vánocům a novému roku 1917.

Baraul 9/12 1916

Dostal jsem lístek od p. ředitele Havránka z továrny.

Barnaul 18/12 1916

(švagrovi Václavu Klimentovi)

Milý Klimente, co děláš a pro nedáváš o sobě žádných zpráv. Či myslíš, že s ohledem na troubení k míru už nestojí za to psát? Nevím jak Vám doma se to zdá, ale my tu vidíme, že válka má ještě stále definitivu a není dávno ještě čas dávat ji na pensi. Co dělá divadlo a zdalipak se kádr nejznámějších našich umělců nezmenšil vybíráním schopných pro flintu?

Barnaul 20/1 1917

Někteří kolegové dostali z domova podobizny, na kterých lidé vypadají špatně. Mám starost o vás, zda netrpíte nedostatkem potravin.

Barnaul 29. ledna 1917

Včera uspořádali kamarádi v sále naší jídelny akademii seriosního programu, pěknou. Kollega jeden, herec povoláním, postavil na scénu Nerudovy „Večerní šplechty“, zpíval náš pěvecký sbor i hrál orchestr – ale skvostné bylo předvedení 9 zdatnými sokoly prostných.

Barnaul 7/2 1917

V posledních dnech se zas hnula pošta, dostal jsem několik lístků českých z listopadu a jeden z prosince. A také německé lístky od tebe z 30. května.

Z P R A V O D A J

VÁLEČNÁ KORESPONDENCE

/ někdy od počátku roku 1916 je na všech listcích, určených speciálně pro válečné zajatce, předtištěno upozornění – v ruštině: „Písemný styk je povolen pouze v ruském, francouzském a německém jazyce“. Přesto listky, ačkoliv jsou nejčastěji napsané česky, byly doručovány/

Téměř v každém lístku psaném v r.1917 opakuje otázku: co je s Jarou? (není jasné, zda věděl o jeho zatčení a odsouzení), dále se ptá po zdraví V. Klimenta, který byl v té době nemocný a na bratra Karla, který byl raněn do ruky.

Barnaul 18/3 1917

Velikou dobu, dni ohromné vážnosti prožili jsme právě a prožíváme ještě. Jak u vás jest asi? Zde vysvitlo slunce, prorazilo zamrzlé širé lány a ve vzduchu cítí se příchod jara. A s ním nové naděje se rodí na brzké už příští šťastné budoucnosti i šťastné shledání.

Barnaul 30/3 1917

Myslím stále na domov, jak asi tam byla přijata zpráva o historických událostech zde. Žel, že v tak vážné a povznesené době možno psát jen o malichernostech. Ač zdejší cenzura dovoluje psát o revoluci – Rusko nemusí nic skrývat nemajíc zač se stydět – pochybuji, že vylíčení prošlo by také druhou cenzurou.

Barnaul 10/4 1917

Zde nemnoho nového, vše celkem při starém, až ovšem na radostnější náladu, která je všude cítit následkem státního převratu.

Barnaul 2/5 1917

Zde byla včera oslava 1. máje – po novém letopočtu. Byla pěkná, spousty praporů s hesly a massa lidu. Jak u nás as prošel letos 1. máj?

Barnaul 9/5 1917

A zatím co na nebi sluníčko krásně a jasně svítí, na politickém nebi, jakoby se nám chtěly sbírat mraky. Dá bůh, že se rozplynou.

A to byl poslední lístek, který od Viléma Dostala došel. 17. května vypukl v Barnaulu obrovský požár, který zachvátil skoro celé město s převážně dřevěnými domy a kde také on, jako jediný z rakouských zajatců, zahynul.

VZÁCNÝ DAR OD VÁLEČNÝCH VETERÁNŮ

Spolek pro zachování odkazu českého odboje obdržel vzácný dar. Z rukou podplukovníka Ing. Františka Vilíma, velitele 18. Úkolového uskupení AČR Resulte Suport v Afghánistánu a vrchního praporčíka nadpraporčíka Ing. Lubomíra Volného jsme převzali do svého opatrování českou vlajku, která po dobu zahraniční mise vlála na základně v Kábulu. Je nám ctí, jsme hrdí na naše vojáky působící v zahraničních misích a budeme rádi, pokud si někteří z nich najdou cestu také do našeho Spolku a rozšíří tak naše řady. Děkujeme také válečnému veteránovi, četaři Jiřímu Nevolemu, který nám zprostředkoval předání vlajky.

Náměty a příspěvky do zpravodaje lze zasílat e-mailem info@spolekodboje.cz

Korespondenční adresa:
Nám. Starosty Pavla 44
272 01 Kladno

Telefon: 720237044
E-mail: hronik@spolekodboje.cz
Zpravodaj pro vás připravil a
graficky upravil Petr Hroník

Spolek pro zachování odkazu českého odboje

Účelem spolku je udržování památky a paměti na hrdinství přeživších, obětí a bojovníků českého odboje, jakož i dalších osob aktivně vystupujících proti všem formám totalit a diktatur. Zachování odkazu boje za samostatnost a svobodu České republiky ve smyslu demokratických a humanitních zásad zakladatelů našeho státu.

BLAHOPŘEJEME

JUBILANTŮM

Hana Káňová
(90)

Olga Mauleová
(94)

Maruška Kabešová
(84)

Jan Telvák
(84)

Blahopřejeme

Naše webové prezentace

WEB

<http://spolekodboje.cz>

TWITTER

<https://twitter.com/spolekodboje>

INSTAGRAM

<https://www.instagram.com/spolekodboje/>

FACEBOOK

<https://www.facebook.com/spolekodboje/>

PŘEDSTAVUJEME

Josef Doškář (nar. 1943), absolvent sklářské průmyslovky, jeden z dlouholetých vrcholových pracovníků společnosti Crystalex, badatel a publicista, předseda ČsOL Nový Bor a bojovník za svobodu, je předsedou MO a člen OV ČSBS Česká Lípa a od roku 2019 také členem Spolku pro zachování odkazu českého odboje. Mimo jiné se posledních deset let aktivně věnuje náročné péči a obnově mnoha pietních míst v regionu (pomníky T.G.Masaryka, Jana Husa, Rumburských hrdinů, obětem druhé světové války a pochodů smrti), marně však bojuje od roku 2007 proti nově vztyčenému pomníku nacistům na novoborském hřbitově v rámci tzv. „smíření“, kterým se Němci v posledních letech čím dále více a velmi cílevědomě snaží vyvinut ze zodpovědnosti za šílenosti, krutosti a nelidskost svého jednání během druhé světové války.